

6. Για την αρμοδιότητα των ορδοδόξων εκκλησιαστικών δικαστηρίων στην Τρανσυλβανία βλ. ό.π., σσ. 27, 143, 207.
7. Βλ. αν. εγγρ. 1 και 2.
8. Πρβλ. κατ. εγγρ. 27.
9. Βλ. ΕΚΣ, σσ. 178, 200.
10. Αυτή είναι, ίσως, η περίπτωση των εγγρ. 1-2.
11. Βλ. ΕΚΣ, σσ. 50 και σημ. 120, 110 και σημ. 43, 173.
12. Η εξακρίβωση της ισοτιμίας των διαφόρων νομισμάτων σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο είναι εξαιρετικά δυσχερής διότι ποικίλουν ανάλογα με διαφόρους παράγοντες –πολιτικούς, οικονομικούς, επαγγελματικούς, κ.ά. Δεν μπορούν να συναχθούν γενικά συμπεράσματα, γιατί δεν υπήρχε επίσημη ισοτιμία ακόμη και μέσα σε ένα κράτος όπως η αυστριακή ή η οθωμανική αυτοκρατορία, γιατί στο εσωτερικό τους ήταν διαφορετική κατά τόπους η προσφορά και η ζήτηση του κάθε νομίσματος. Βεβαιότητα μπορούμε να έχουμε μόνον όταν κάποιο κείμενο ορίζει την ισοτιμία συγκεκριμένων νομισμάτων σε ορισμένο τόπο και χρόνο, π.χ. το Θ. 27(1691-92) § 6 (ό.π., σ. 305), που δίνει ισοτιμία στο 1 γρόσι 2 φιορίνια, όπως πολλές από τις εγγραφές που εκδίδονται εδώ (Μέρος Β', Γ' και Δ'). Για την κυκλοφορία των νομισμάτων, την εσωτερική τους αξία και τις ισοτιμίες βλ. Ευτυχίας Λιάτα, «Φλωρία δεκατέσσερα στένουν γρόσια σαράντα». Η κυκλοφορία των νομισμάτων στον ελληνικό χώρο, 15^{ος}-19^{ος} αι. [Κ.Ν.Ε.–Ε.Ι.Ε. 58], Αθήνα 1996.
13. Η στράτα ήταν το συνήθως πολλών εβδομάδων, μηνών ή και ετών ταξίδι των εμπόρων της Κ για την προμήθεια εμπορευμάτων, τα οποία εκποιούσαν σε εμποροπανηγύρεις της Τρανσυλβανίας, της Ουγγαρίας, της Πολωνίας ή και αλλού. Ο πιο απομακρυσμένος ανατολικός προορισμός τωνπραματευτών της Κ του Σιμπίου, που μαρτυρείται στους κώδικές της, υπήρξε η Βεγγάλη (βλ. κατ. Μέρος Β', εγγρ. 17, “ενθύμηση” του Ι. Αδάμη, που αναφέρει τον θάνατο του εξαδέλφου του Νικόλτζου Χριστιανίτζα «εἰς τὰ Μπέγγαλα τοῦ Χιντιστανίου»).

5

1691/I/5, 1692/I/15

1153/φ 42v

χ. Πάλκου Θεοδώρου

Πρακτικό. Προσβολή τιμής. Καταβολή αποζημιώσεως με «δημόσια» κατάδεση στον Προεστό.

// §Λ1691 γοιναροιου 5 δηὰ τοινη κάβγά απου εγοινε ^{2/} ω|κ|ξω στο πλαιναγοιροί του Σοι<μ>ποινου μι το βασαρ<μ>ποιλρεω| ^{3/} ω<μ>πρὸς<.> {σέ} ω <μ>πασιά| Δημός ω Μόργανοίς <έδωσε> στοιν| Κο|ς|^{4/}σ|η|α|τοίνου Θεώδωρου φ 15 κε σοί λογώ μου ^{5/} αςλλάν<ι>α 9.

^{6/} Λ1692 γοιναροιου 15 εδοσά τα 9 αςλλάν<ι>α ^{7/} του Κό|ς|σ|η|α| Ω|ς|η|τ|ζοί.

[// 1691 Γεναρίου 5 δια τον καβγά οπού έγινε ^{2/} όξω στο παναγύρι του Σιμπίνου με το βασαρμπιρέο ^{3/} ομπρός, ο μπασά Δήμος ο Μοργ<κ>άνης έδωσε στον Κω-
^{4/}σταντίνο Θεοδώρου φ 15 και σε λόγου μου ^{5/} ασλάνια 9.

^{6/} 1692 Γεναρίου 15 έδωσα τα 9 ασλάνια ^{7/}του Κώστα Ότζη.]

Το 1690, στην εμποροπανήγυρη του Σιμπίου που γινόταν στην περίοδο των Χριστουγέννων έξω από τα τείχη της πόλης, διαπληκτίσθηκαν τρία μέλη της Κ, δημοσίως και παρουσία του επόπτη του πανηγυριού.

Στην εμποροπανήγυρη¹, ή αμέσως μετά τη λήξη της, εκδικάστηκε το αδίκημα της προσβολής της τιμής δύο μελών της Κ (του Κωσταντίνου Θεοδώρου και του Κώστα Ότζη) και ορίστηκε η αποζημίωση των παδόντων. Το ποσό που καταβλήθηκε υπερβαίνει το απειλούμενο στα δεσπίσματα πρόστιμο² για ανάλογο πειδαρχικό αδίκημα. Το ύψος της αποζημιώσεως δικαιολογείται από τα επιβαρυντικά στοιχεία κατά την τέλεση της πράξης: α) το επεισόδιο εκτυλίχθηκε σε πανηγύρι, όχι απλά σε εβδομαδιαίο παζάρι, και επιπλέον β) μπροστά στον επόπτη του· γ) ο δράστης ήταν πάρεδρος του Κριτηρίου (ομοσμένος)³. Να σημειωθεί ότι η επιβολή των προστίμων, που καταβάλλονταν στον Προεστό της Κ⁴, δεν καταχωρίζονταν στους κώδικες διότι ήταν πειδαρχικές ποινές, για την κατάγνωση των οποίων δεν προηγούνταν δίκη. Δεν πρέπει να μας ξενίζει το γεγονός ότι καταχωρίζεται η καταβολή των χρημάτων δώδεκα ημέρες μετά τη δίκη και όχι η ίδια η δικαστική διαδικασία, διότι αυτή έλαβε χώρα επί τόπου, οπότε δεν υπήρχε κώδικας για να καταγραφεί. Μεγαλύτερη σημασία είχε να αποδειχθεί η καταβολή.

στ. 4-5 «σε λόγου μου»: η καταβολή στον Προεστό επέχει δέση «δημοσίας καταδέσεως», που αποσβένει την ενοχή.

στ. 6-7 Καταβολή στον παδόντα της αποζημιώσεως, που είχε εισπράξει ο Προεστός για λογαριασμό του (στ. 4-5). Προφανώς, ο παδών είχε φύγει για εμπορικό ταξίδι αμέσως μετά τη δίκη και επέστρεψε μετά από ένα χρόνο.

1. Για τη σημασία και τον ρόλο των εμποροπανηγύρεων στο δίκαιο της Κ βλ. ΕΚΣ, σσ. 30-31, 82-83 και τις εκεί παραπομπές στις πηγές και τη βιβλιογραφία.
2. Βλ. σύγχρονο με την απόφαση δέσπισμα κατ. στην εγγρ. 25(1691) § 4 και τα Θ. 6(1639), 32(1695) § 2 (ό.π., σσ. 270-271, 315).
3. Για την ηυξημένη ευθύνη των αξιωματούχων της Κ για άλλα πειδαρχικά αδικήματα βλ. Θ. 26(1690) § 6, 28(1690/1692) § 11, 32(1695) § 4 (ό.π., σσ. 299, 307, 315). Ο δράστης ήταν ορκωτός πάρεδρος από το 1680 (BAR, ms. gr. 976, φφ 20r, 31v).
4. Βλ. π.χ. Θ. 21(1669) ό.π., σ. 286.